

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Territori**

Procés participatiu vinculat a l'Agenda Estratègica Pirineu

Informe de resultats de la sessió

Sessió 4: Les persones i la governança

Barcelona, 06 d'octubre de 2022

---

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament Territori de la Generalitat de Catalunya

Unitat que acompanya:

Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Empresa que redacta l'informe

RAONS SCCL

Contingut

1. Introducció	3
1.1. Antecedents i context	3
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos del procés participatiu	4
2. Assistència i participació	5
2.1 Perfil dels participants	5
2.2 Llistat d'entitats participants	5
3. Recull d'aportacions	7
3.1 Visió de futur	7
3.2. Propostes de grans projectes transformadors	10
3.2.1. Les persones al centre de les decisions	10
3.2.2. Qualitat de vida i projecte vital. L'habitatge per als qui hi viuen	13
3.2.3. Especial atenció als serveis d'atenció a les persones	17
3.2.4. Les decisions des del territori i per al territori	17
3.2.5. Una legislació que empoderi i reforci la nostra singularitat	20
3.3 Aspectes transversals o resum qualitatiu de la sessió	21
3.3.1. Altres temes	21
3.3.1. Comentaris i debat	22
4. Annexos	25
4.1. Valoracions sobre el taller	25
4.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions	26

1. Introducció

El Departament Territori de la Generalitat de Catalunya promou un procés de participació per a l'elaboració de l'Agenda Estratègica Pirineu amb horitzó 2030. Aquest procés vol obrir espais i canals de participació mitjançant les persones participants puguin proposar i arribar als grans temes que siguin claus pel desenvolupament sostenible del territori.

El present informe presenta els resultats de la primera sessió participativa referida al tema de Medi ambient i sostenibilitat, en la qual s'ha treballat una pluja d'idees de l'imaginari i visió dels Pirineus i s'ha concretat projectes transformadors en aquest sector.

Aquest document presenta primer el context i antecedents del projecte, en segon lloc el resum i les dades de participació en la sessió corresponent i per últim, es fa el desplegament de les propostes recollides.

1.1. Antecedents i context

El 31 de maig de 2022 l'aleshores Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori presenta al Consell Executiu el document d'inici de l'elaboració de l'Agenda Estratègica del Pirineu. Aquest document és un resum d'idees i propostes que ha de permetre iniciar el procés de debat i elaboració d'un instrument útil i viu al servei del desenvolupament del territori.

L'Agenda Estratègica del Pirineu pretén consensuar amb els agents del territori alguns projectes amb una gran capacitat transformadora, que generin il·lusió i que afrontin els principals reptes que té el territori pirinenc en matèria de desenvolupament socioeconòmic sostenible. No aspira ser un pla estratègic amb centenars d'accions, aposta més per concretar i executar uns pocs projectes, d'ampli abast territorial i temàtic.

El procés participatiu de l'Agenda estratègica del Pirineu ha de servir per identificar els principals reptes que té el territori pirinenc, recollir propostes de projectes d'abast pirinenc amb una gran capacitat transformadora i seleccionar quines d'aquestes propostes són les prioritàries i més adequades.

Objectiu estratègic de l'Agenda

- Potenciar el futur del Pirineu sobre la base de situar les persones al centre del debat tot garantint la sostenibilitat econòmica i ambiental i la digitalització com a motors de desenvolupament.
- Empoderar la ciutadania per decidir el futur del territori.
- Garantir l'arrelament de la població al territori a través de potenciar la possibilitat de treballar-hi dignament i poder-hi construir el projecte vital.
- Garantir els serveis bàsics com la sanitat o l'ensenyament, l'oci, la conservació de l'entorn i l'adequació de les infraestructures bàsiques del Pirineu.

1.2 Objectius del procés participatiu

- Facilitar que la ciutadania participi en el plantejament del futur del territori.
- Identificar els principals reptes (i les potencialitats) que té el territori pirinenc.
- Recollir propostes de projectes d'abast pirinenc amb una gran capacitat transformadora.
- Seleccionar quines propostes de projectes són les prioritàries i adequades.

1.3 Eixos del procés participatiu

Eixos de debat

Les persones i la governança: accions per a l'arrelament de la població i l'accés als serveis bàsics i a l'habitatge; creació de serveis mancomunats; creació de l'Agència de desenvolupament dels territoris del Pirineu; desplegament de la vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran o l'aplicació de l'Agenda rural i l'Agenda dels pobles i ciutats de Catalunya 2050.

Medi ambient i sostenibilitat: accés i ús sostenible, inclusiu i equitatiu als recursos naturals; gestió dels boscos i sòls agrícoles; potenciació d'una indústria verda; parcs naturals com a porta d'entrada al Pirineu o el desplegament de les energies renovables i de les infraestructures de càrrega de vehicles elèctrics.

Desenvolupament econòmic i innovació: aprofitament del patrimoni cultural i de l'esport com a motor de desenvolupament; creació del Museu virtual del Pirineu o mesures per esdevenir un territori intel·ligent on s'aprofiti les possibilitats del teletreball per atreure talent. El Llibre blanc de les estacions de muntanya, aprovat el 2020, serà la guia per la diversificació d'aquestes infraestructures.

Mobilitat i connectivitat: millora de les infraestructures; arribada de la fibra òptica a tots els municipis i més cobertura al mòbil; plans directors de mobilitat; integració de la tarifació i transport a la demanda. Manteniment dels camins i el desplegament de la xarxa d'heliports públics H24.

2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

Nombre de participants a la sessió del procés participatiu i descripció: **22 participants, 51 propostes.**

Taula 0.1. Procedència dels participants

Comarca	Nombre de participants (persones)	% participants
Alt Urgell	6	27,27
Alta Ribagorça	1	4,55
BERGUEDÀ	3	13,64
Cerdanya	3	13,64
Maresme	1	4,55
Pallars Sobirà	2	9,09
Ripollès	2	9,09
VAL D'ARAN	1	4,55
N/S	3	13,64
Total	22	100%

2.2 Llistat d'entitats participants

Taula 0.3. Llistat d'entitats participants

ACEB - Associació Comarcal d'Empresaris del Berguedà
Ajuntament de Tuixent
Associació Leader Ripollès Ges Bisaura
Associació pel desenvolupament Rural de la Catalunya Central
Conselh Generau d'Aran - Torisme
Consell Comarcal d'Alt Urgell
Consell Comarcal del Ripollès
Consorci GAL Alt Urgell-Cerdanya
Empresariat Cerdanya
Espai-TreS
Espot Cowork
Generalitat de Catalunya
Programa Pirineus Catalunya
Universitat de Barcelona
Xarxa Museus Pirineu

3. Recull d'aportacions

3.1 Visió de futur

Es treballa una dinàmica sobre la visió de futur cap al Pirineu amb les persones participants. El recull de la visió s'ha organitzat per les següents temàtiques.

Accés a serveis

- Garantir l'accés als serveis públics a tota la ciutadania.
- Serveis bàsics garantits arreu del territori, sanitat, escoles, transport públic...
- Un territori amb tots els serveis, sense pèrdua de la seva essència.
- Tenir en compte les necessitats del territori.
- Un territori que disposa de serveis polivalents adaptats a les seves pròpies necessitats.
- Consolidació iniciatives culturals reeixides (Dansàneu per exemple, FEMAP...) Projecte.
- Aprofitament dels recursos / espais / serveis adreçats a la pràctica esportiva per facilitar pràctica tot l'any. (Projecte).

Habitatge

- Accions per millorar l'accés a l'habitatge per a les persones que volen fixar la seva residència al territori.
- Habitatge per a primera residència i incentius als propietaris per fer lloguer a la gent del territori.
- Revisar normatives en matèria d'habitatge per crear cooperatives d'habitatge, fins i tot en masies en terreny rústic o edificis en desús als nuclis antics dels pobles.
- La disponibilitat d'habitatge és un gran problema al Pirineu. Els propietaris d'habitatges haurien de tenir una bonificació per millores/obres. Actualment cases grans estan en desús perquè els fills dels propietaris no tenen prous diners o necessitat d'arreglar-les.
- Facilitar l'obtenció d'ajudes a rehabilitació als propietaris que vulguin donar un ús de lloguer a edificis actualment buits i pendents de reformes importants.
- S'ha consolidat una política activa d'habitatge als principals nuclis de població i/o caps de municipi.
- Habitatge assequible a les persones que vulguin viure-hi.
- Un territori que disposa d'habitatge accessible i sostenible.

Oportunitats laborals i de desenvolupament econòmic

- Oportunitats laborals per als joves per evitar la fuga de talent.
- Cuidar el turisme sense descuidar els residents habituals.
- El Pirineu compta amb una xarxa d'espais de treball (a tall d'exemple, CoWork).
- Hi ha moltes iniciatives petites que diversifiquen l'economia.
- Iniciativa privada i pública treballen conjuntament.
- Territori d'oportunitats per treballar i viure-hi, en un marc de sostenibilitat.
- Conservació sector primari i connexió amb sector secundari (agroalimentari).

Gestió del territori

- Regulació dels HUT's (Hospedatges d'Ús Turístic) a les nostres comarques.
- Fer xarxa.
- El Pirineu compta amb una Llei de muntanya i programes específics.
- S'ha avançat en l'establiment d'una àrea funcional Urgellet-Baridà-Andorra.
- Mancomunar serveis com: bugaderia, farmàcia, especialistes (podòleg, osteòpata, nutricionista,...) és important acostar aquests serveis a la població allunyada dels caps de comarca o ciutats grans.
- Totes les normatives adaptades al territori pirinenc. Excepcionalitats.
- Una Llei de muntanya renovada que garanteixi drets i serveis als pirinencs i pirinenques.
- Llei de Muntanya que tingui en consideració les singularitats del territori.
- Tenir els recursos al territori per distribuir-los des d'aquí i no des de les capitals.
- Ajuntaments petits amb suport directe dels Consells Comarcals.
- Consolidació de les estructures locals i comarcals.
- Un espai connectat arreu. Visquis on visquis (fibra, 5G, carreteres...).
- L'administració està al servei de la iniciativa privada.
- El territori facilita l'accés de totes les persones als serveis: connectivitat, suport a tramitació electrònic.
- Un territori amb una xarxa de transports eficient i adaptat.
- Territori emparat per una legislació específica de muntanya.
- Territori amb un marc normatiu adaptat al territori, urbanisme, habitatge ...
- Disposaria d'un ens propi que vetllés pel desenvolupament i la competitivitat del territori en el seu conjunt (projecte).
- Buscar l'equilibri.

Governança

- Nous espais de governança i codecisió. Des del propi territori, a escala comarcal i a escala regional.
- Un territori que reconegui i valori les singularitats rurals i de muntanya.
- Un territori enxarxat. Que doni suport a les iniciatives de base, d'avall cap amunt.
- Resolent els problemes d'avui i amb capacitat d'adaptació als nous escenaris.
- Més poder de decisió des del territori en tots els àmbits.
- Governança local i regional reforçada.
- Els canals de participació són útils i generen accions concretes.
- Les persones controlen activament l'administració.
- Acostar la presa de decisions a la ciutadania.
- Territori organitzat per gestionar els seus propis projectes.
- Participació, escolta i respecte.
- Les idees venen de tot el món, la diversitat de persones millora el territori.

Arrelament

- Arrelament. Buscar maneres d'arrelar població. Població permanent.
- Que la gent que hi viu, entengui com es viu al territori. Hi ha demanda de fora que no està ajustada a la realitat del territori.
- Visió de la realitat de joves i grans per a l'arrelament.
- Hi ha demanda que no està ajustada a la realitat del territori.
- Un territori amb atractiu per captar talent.
- Un territori amb incentius per viure-hi.
- M'agradaria un pirineu acollidor i amb capacitat de transmissió dels seus valors naturals i culturals.
- Un territori que no perdi el talent - retenció del talent.

3.2. Propostes de grans projectes transformadors

Una segona dinàmica de la sessió té com a finalitat concretar la visió en grans projectes transformadors pel territori. organitzats segons una sèrie d'eixos de debat.

3.2.1. Les persones al centre de les decisions

Cal garantir que les persones que viuen al Pirineu tinguin assegurada la igualtat d'oportunitats per desenvolupar les seves aspiracions. Té una especial rellevància la igualtat d'oportunitats en l'accés a la prestació dels serveis bàsics com la salut, l'educació, els serveis d'atenció a les persones, la seguretat, l'habitatge i la connectivitat física i digital a escala local, regional i global, entre d'altres.

Proposta 1

Títol: Impuls de polítiques d'arrelament.

Descripció: Foment de l'habitatge per facilitar el retorn dels joves.

Proposta 2

Títol : Retenció del talent.

Descripció: Compensar les empreses del territori. A nivell fiscal per exemple:

- Mecanismes per atreure noves empreses amb un alt valor afegit. Per exemple, que les persones amb formació universitària puguin tornar.
  - Aproximar (transport públic i comunicacions) als grans nuclis urbans.
  - Tenir bons serveis.
  - Teletreball.
-

Proposta 3

Títol: Les persones al centre de tot

Descripció: S'han de definir estratègies per a que els habitants del Pirineu puguin viure i gaudir de tot el que representa l'activitat econòmica, i especialment el turisme en els seus territoris. S'ha de començar des de les escoles bressol i seguint per tot el cicle educatiu, posant en valor explotacions ramaderes, agrícoles, museus, centres d'activitats turístiques i esportives a la natura. Ja hi ha exemples positius com l'esquí escolar, el coneixement i l'orgull de viure de cara al nostre entorn. Aquesta és la millor garantia de voler seguir vivint en aquest territori. No s'ha d'oblidar facilitar aquest accés també a la població adulta i a les famílies que són transmissores dels valors de viure de cara a la muntanya que ens rodeja.

Proposta 4

Títol: Legislació

Descripció: Si es vol fixar i atreure capital humà i talent, aquest es canalitza mitjançant empreses locals, generalment microempreses o autònoms que haurien de patir una discriminació positiva en la contractació per part de l'administració local. Tanmateix, per gaudir d'aquesta discriminació positiva, aquestes microempreses haurien de demostrar que contracten aquest capital i talent humà que hi viu o s'hi estableix.

Proposta 5

Títol: Oportunitats per a l'arrelament

Descripció: Si volem que la gent arrela al territori és important que treballi a la zona. Per aquest motiu, és important facilitar les empreses que vinguin a instal·lar-s'hi. D'altra banda, si treballen aquí, cal que tinguin habitatge i els habitatges han de poder-se rehabilitar o fer construcció nova.

Proposta 6

Títol : Arrelament de la població jove.

Descripció: Arrelament i evitar que els joves hagin de marxar per manca d'oportunitats.

Proposta 7

Títol: CoWork Pirineu

Descripció: Dissenyar i planificar una xarxa d'espais de treball en diferents nuclis de població, per tal de facilitar l'arribada o l'arrelament de professionals de diferents disciplines.

Proposta 8

Títol : No "monocultiu" turístic.

Descripció: Fan falta iniciatives privades que ajudin a diversificar l'economia local per tenir impacte social, en el treball, desenvolupament, benestar, progrés.... Per exemple: en el sector agroalimentari, innovació o en l'aprofitament recursos locals.

Proposta 9

Títol: Atenció a les persones

Descripció: mancomunar serveis: bugaderia, especialistes mèdics, acostar els serveis al pobles allunyats de les grans ciutats o a les capitals de comarca.

Proposta 10

Títol: Portal únic (físic i virtual)

Descripció: per a l'acompanyament a les persones que volen venir o quedar-se a viure, explicant-los els serveis que tindran a cada nucli, però també els *handicaps* de viure allà, per tal que la seva decisió impliqui un arrelament real.

Proposta 11

Títol: Passa-ports. Mancomunitat de serveis al Pirineu.

Descripció: Elaborar una cartera de serveis que es puguin mancomunar entre diferents valls.

3.2.2. Qualitat de vida i projecte vital. L'habitatge per als qui hi viuen

El Pirineu té tots els ingredients necessaris per garantir una qualitat de vida que aporta benestar a les persones. Aquest objectiu cal concretar-lo a través de garantir l'oferta d'habitatge per facilitar l'arrelament de la població (en especial a través de la rehabilitació d'edificis i de l'aposta per l'habitatge públic), incentivar la creació de serveis mancomunats i supramunicipals i donar valor al paisatge urbà i al patrimoni construït, que són un element identitari molt rellevant del Pirineu.

Proposta 12

Títol: Potenciar fórmules col·laboratives en l'habitatge

Descripció: Gent gran + joves; cooperatives d'habitatge, suport de l'Administració Pública en temes de lloguer.

Proposta 13

Títol : Habitatge

Descripció: Incentius fiscals, per exemple, reducció IBI per a aquelles persones que lloguin a persones del territori.

Proposta 14

Títol: Fórmules d'habitatge diferent.

Descripció: Promoure Coolivings, masoveries, espais per la gent gran comunitaris.

Proposta 15

Títol: Promoció i foment d'iniciatives grupals.

Descripció: Que donin resposta no tant a necessitats individuals, sinó grupals.

Proposta 16

Títol : Crear una gran borsa d'habitatge assequible a escala pirinenca

Descripció: Amb el lideratge de la GENCAT i el suport dels ajuntaments, buscar fórmules diverses per alliberar habitatges buits i posar-los a lloguer, i per crear-ne de nous. Fixar uns preus justos i assequibles i garantir que n'hi hagi a les principals poblacions pirinenques. Des d'una visió pirinenca, i de forma coordinada entre tots els ens del Pirineu.

Si es parla de necessitat d'habitatge digne per les persones que s'emancipen i/o arriben, des de la vessant d'oferta pública, s'hauria d'especificar i proposar únicament l'opció de lloguer de tant llarga durada com fos necessari, i lligat a la renda de les persones que ho necessiten per no poder entrar en la oferta privada.

Proposta 17

Títol: Ajuts a la rehabilitació

Descripció: Facilitar l'obtenció d'ajudes a rehabilitació als propietaris que vulguin donar un ús de lloguer a edificis actualment buits i pendents de reformes importants.

Proposta 18

Títol : Habitatge per a primera residència

Descripció: Incentius als propietaris per fer lloguer a la gent del territori.

Proposta 19

Títol: La disponibilitat d'habitatge

Descripció: És un gran problema al Pirineu. Els propietaris d'habitatges haurien de tenir una bonificació per millores/obres. Actualment cases grans estan en desús perquè els fills dels propietaris no tenen prou diners o necessitat d'arreglar-les.

Proposta 20

Títol : Revisar normatives en matèria d'habitatge:

Descripció: crear cooperatives d'habitatge, fins i tot en masies en terreny rústic o edificis en desús als nuclis antics dels pobles.

Proposta 21

Títol: Normativa específica per regular habitatge al Pirineu

Descripció: Regular l'ús turístic, incentivar habitatge habitual versus segones residències, i ajudar a crear oferta donant ús a edificis buits.

Proposta 22

Títol: Urbanisme

Descripció: Facilitar l'execució d'obres per rehabilitació o obra nova als pobles del Pirineu. La normativa vigent no facilita que es puguin fer les obres.

Proposta 23

Títol: Habitatge pel Pirineu

Descripció: Disposar d'una cartera d'habitatges que es puguin posar a disposició de la ciutadania. Bonificacions i obligacions per a les persones interessades que vulguin oferir-los.

Proposta 24

Títol: Aplicar bonificacions i obligacions.

Descripció: Aplicar bonificacions i obligacions i fer-les complir al veïnat del poble, per tal d'aconseguir que tinguin interès en rehabilitar i llogar, o vendre habitatge.

Proposta 25

Títol: Urbanisme

Descripció: Pel sol fet d'estar allunyat de les grans superfícies d'emagatzematge de material per a obres, sovint les obres han de comptar amb un 20% de despesa addicional, per aquest motiu és important buscar bonificacions.

Proposta 26

Títol: Obres i rehabilitació

Descripció: És important facilitar informació als veïns sobre ajudes, crear la figura del tècnic assessor en ajudes d'urbanisme.

Proposta 27

Títol: Habitatge segona residència

Descripció: L'elevada demanda d'habitatge de segona residència (estable o vacacional) no s'hauria de frenar, doncs constitueix en si mateix una font d'ingressos que permet l'arrelament de les persones que viuen i treballen. Però hauria de tenir un gravamen públic que ajudés a destinar recursos per garantir l'habitatge de lloguer digne als que hi viuen, en forma d'oferta pública si ho necessiten d'acord amb la seva renda.

Proposta 28

Títol: Conviure a pagès.

Descripció: Promoció de noves formes d'accés i tinença d'habitatge que afavoreixi iniciatives socioeconòmiques d'impacte positiu per al territori i per a la seva població.

Proposta 29

Títol: Regulació dels HUTs a les nostres comarques.

Descripció: Regulació dels HUTs a les nostres comarques.
Noves fórmules d'accés a l'habitatge: borsa d'habitatges per fer masoveria, que vagi vinculada, per exemple, a una activitat o projecte que es desenvolupa al territori. Que siguin serveis que responguin a una necessitat del territori.

3.2.3. Especial atenció als serveis d'atenció a les persones

Cal abordar tot el conjunt de serveis relacionats amb l'atenció més directa a les persones: Noves polítiques d'envelliment actiu, suport a la infància i l'adolescència que pateixen situacions més complexes.

Proposta 30

Títol: Suport i accessibilitat a les xarxes per tothom

Descripció: Suport i accessibilitat a les xarxes per tothom

Proposta 31

Títol: Servei itinerant de suport en l'accés a la tramitació electrònica, aplicacions i xarxes de comunicació.

Descripció: Enfocat sobretot a la població local que majoritàriament són persones grans, per reduir la bretxa digital i facilitar la comunicació, gestió i tramitació, accés a serveis ...

3.2.4. Les decisions des del territori i per al territori

Cal empoderar les administracions pròpies del territori, reforçant la cogestió de les polítiques de muntanya i el suport als micropobles.

Proposta 32

Títol: Establiment d'una àrea funcional Urgellet-Baridà-Andorra.

Descripció: Establiment d'una àrea funcional Urgellet-Baridà-Andorra.

Proposta 33

Títol: Millora de la governança local.

Descripció: Desenvolupament de models territorials enxarxats que permetin donar una resposta innovadora a les mancances socials del Pirineu, principalment en termes de salut, educació i cultura. Per educació i cultura es podria pensar en centres descentralitzats, promotors de diferents àmbits en termes d'educació i cultura pública, oberta, crítica i innovadora, que es pensi en termes territorials amplis tot operant de manera ambulant. A nivell local es pot pensar en un arrelament a mode de centres dinamitzadors que interaccionin amb les dinàmiques pròpies de cada vall i centre urbà.

Proposta 34

Títol: Organització ens locals

Descripció: Les inversions públiques en els municipis de muntanya tenen un impacte directe en tota l'àrea comarcal i no estem en una situació de recursos públics il·limitats. Per tant, és molt important la coordinació d'aquestes en un ens supramunicipal com és el Consell Comarcal, al qual cal dotar de capacitat de decisió tècnica més enllà de la seva composició política.

Proposta 35

Títol: Reforçar l'IDAPA (Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran)

Descripció: Que sigui l'ens promotor i que coordini els diferents actors que es desplegaran properament al territori. Dotar-lo de recursos per fer-ho possible.

Proposta 36

Títol: Ajustament de les polítiques sectorials a les especificitats de les zones de muntanya.

Descripció: Reforç del paper de l'IDAPA com a òrgan de coordinació.

Proposta 37

Títol: Assemblea Ciutadana i Comunitària del Pirineu

Descripció: Creació d'un òrgan, obert i de lliure participació per a totes les persones i entitats del Pirineu, que afavoreixi la relació entre valls i territoris diversos, i funcioni com a ens consultiu previ a l'aprovació de nova normativa o fiscalitat amb impacte directe en el Pirineu.

Proposta 38

Títol: Smart Valleys

Descripció: Definir els eixos on prosperin les iniciatives PRIVADES.
Regular i definir els eixos de la iniciativa privada que volem per el territori:

- Sostenibilitat
- Microeconomia
- Agribusiness
- Remot
- Turisme

Proposta 39

Títol: Governança compartida públic-privada

Descripció: Agència, Ajuntaments, Consells Comarcals, Diputació, Vegueria ... cooperació decidida amb sector privat.

Proposta 40

Títol: Consolidació Sector Públic

Descripció: Menys organismes públics, però més coordinats i controlats, poder garantir l'eficiència i la transparència en l'administració.

Proposta 41

Títol: Agència de desenvolupament del Pirineu

Descripció: Ens públic de gestió de recursos d'abast territorial pirinenc per algunes àrees de desenvolupament específiques amb participació públic-privada.

Proposta 42

Títol: Facilitar la implantació d'empreses

Descripció: Persones o empreses que vulguin instal·lar la seva empresa o negoci a la zona del Pirineu haurien de tenir un tipus de bonificació directe per la seva activitat. És a dir, no pagar durant un temps determinat la seguretat social dels treballadors o bonificació en els impostos. Tenim prou condicionants com el desplaçament, per a que sigui un lloc poc atractiu per a crear indústria, empresa...

Proposta 43

Títol: Una governança pirinenca genuïna i enfortida a través de la nova Llei de Muntanya.

Descripció: Aprofitar la renovació de la Llei de Muntanya, per crear o millorar estructures de governança:

- 1) Reforçar els consells comarcals per oferir serveis directes als ajuntaments petits;
- 2) Enfortir l'IDAPA perquè esdevingui una gran agència de suport al desenvolupament sostenible;
- 3) Preveure espais de participació i codecisió, coordinats pels consells comarcals, dinamitzats de manera professional, i vinculats a diversos sectors estratègics (benestar de les persones, sector primari i producte promoció econòmica, connectivitat, medi natural, etc.) Que la nova llei permeti regular els espais de participació a nivell comarcal, les assemblees...

3.2.5. Una legislació que empoderi i reforci la nostra singularitat

En els propers anys s'hauran de tramitar, negociar i aprovar un seguit de lleis que tenen una gran incidència sobre el territori i la governança d'aquest. Cal vetllar perquè els nous marcs normatius esdevinguin facilitadors i acceleradors dels reptes que hi ha en endavant.

Proposta 44

Títol: Llei de muntanya

Descripció: Pensada pel territori. Que faciliti els recursos necessaris als ens locals a fi de poder dur a terme les estratègies necessàries a curt i llarg termini. Dotació suficient pels ens locals per poder dur a terme projectes de forma autònoma.

Proposta 45

Títol: Suport en tràmits administratius per l'empresa privada

Descripció: Que la legislació empoderi i reforci la singularitat, donant suport a les persones i a projectes empresarials locals amb la creació de departaments a les administracions, per facilitar ajuda administrativa, econòmica o de qualsevol tipus de suport a les iniciatives privades i públiques que es considerin "projectes estratègics", de manera que poguessin tenir "un" responsable que els activés, i seguís a nivell d'un procediment àgil específic per guanyar eficàcia, i no perdre's en el món burocràtic de l'administració pública...

Facilitar la creació de prosperitat amb projectes privats que tinguin un lloc on començar amb ajuda del sector públic.

Proposta 46

Títol: Impuls de la Llei de Muntanya

Descripció: Instrument legislatiu que empari i empoderi les comarques de muntanya. Promoure una auditoria per revisar l'actual Llei de muntanya i adaptar-la a l'actualitat i re-impulsar-la.

3.3 Aspectes transversals o resum qualitatiu de la sessió

A continuació es presenten alguns temes i comentaris qualitatius i de debat recollits en cada una de les sales, a més de propostes fora dels eixos de debat però que cal visibilitzar.

3.3.1. Altres temes

Les persones participants proposen alguns projectes fora dels eixos definits per aquesta sessió

- **Transport versus comunicació.**

Treball conjunt de tots els agents que realitzin actuacions de transport: escolar, adaptat, regular... per tenir una visió conjunta de necessitats i recursos disponibles. Suport en l'adaptació del transport I LA INTEGRACIÓ TARIFÀRIA.

- **Transport a la demanda de persones amb risc d'exclusió social.**

Digitalització i descarbonització dels serveis de transport. Optimitzar el transport escolar, per a persones mobilitat reduïda, etc.

- **Accés als serveis que ja tenim.**

Transport a demanda. Les persones que viuen més aïllades o fora dels pobles on hi ha més serveis, que tinguin accés als serveis sense dependre d'altres. Per exemple. transport a demanda.

- **Contribució a la lluita del canvi climàtic.**

Facilitar la instal·lació de camps solars a les zones de muntanya on hi ha terres ermes, desbloquejant l'accés a les línies d'alta tensió. Augmentar el radi d'actuació per la instal·lació de les plaques solars, actualment és de 500 m i és insuficient per l'orografia del terreny.

- **Contribució a la lluita contra el canvi climàtic vinculada a l'eficiència energètica i la bioconstrucció.**

Ajudar a les persones a tenir accés a les ajudes Next Generation per a rehabilitació energètica, i incentivar una construcció sostenible i ecològica que restauri el patrimoni de forma respectuosa, sense malmetre-ho i pensant en l'entorn i els seus usuaris.

3.3.1. Comentaris i debat

Hi ha consens sobre la idea de desenvolupar serveis per a les persones que ja hi viuen, i facilitar l'arrelament dels habitants, especialment joves. Un dels temes clau és l'accés a l'habitatge, tant pels alts preus, com per la manca d'oferta disponible. També l'accés a l'habitatge i la regulació de l'ús turístic, ha estat un dels temes rellevants.

Hi ha majoria opinions a favor de mirar cap endins, no tant cap enfora del Pirineu.

Es crea un debat sobre com ha de ser el Pirineu: si un espai limitat, on visquin persones que entenguin quina és la idiosincrasia del territori, o s'ha d'adaptar a tot tipus de gent i desenvolupar els serveis i accions que calguin.

Hi ha la percepció d'algunes persones participants, sobre que la gent que ve a viure al Pirineu ho fa perquè li agrada la postal, és bonic, però al moment de viure i assumir els condicionants, acaben marxant. Aquest fenomen, afecta a la gent que sí que hi viu. S'han

de buscar mecanismes per a que la gent pugui arrelar-se al territori. Que la gent conegui també les dificultats.

Es comparteix que cal que el Pirineu compti amb unes lleis adaptades a la realitat i necessitats del territori, que permeti descentralitzar la presa de decisions i considerar les singularitats del Pirineu, que les lleis generalistes no contemplin.

Cal fomentar també la participació ciutadana per la formulació d'aquestes lleis i pressupostos associats i que alhora contemplin els espais de participació ciutadana com a òrgans de consulta.

Per a la retenció de talent calen incentius. Aportar beneficis a les empreses, aplicant bonificacions en els impostos per a que s'hi puguin establir.

A nivell de reflexió de fons, es considera que és un greuge comparatiu que els projectes i les inversions en béns i serveis vagin vinculades a la població (al nombre d'habitants). En total al Pirineu potser hi viuen unes 50.000 persones tot l'any, i es considera que caldria desvincular el nombre d'habitants de la decisió d'emprendre projectes, o instal·lar determinats serveis.

Es comparteix que cal deixar de contraposar la dificultat d'accés a l'habitatge del turisme, quan aquest és un dels principals motors de l'activitat econòmica i del qual moltes famílies en viuen. Es comparteix que tot i ser-ne un condicionant, no és l'únic i que atribuir-ho tot al turisme és llançar-se pedres damunt la pròpia teulada. Si bé en algunes zones on hi ha gran part d'habitatges de segona residència es pot donar aquest condicionant, no és quelcom que sigui extensiu a tot el Pirineu. Per això es proposa que una part dels beneficis que aporta el turisme es reverteixin, per exemple, en crear un fons públic d'habitatge.

En definitiva, cal apostar per no "carregar-nos la font d'ingressos" i deixar de veure-ho com un problema, quan en realitat ha de formar part de la solució. En aquest sentit doncs, cal legislar i millorar-ne la gestió, de la mateixa manera que s'hauria de fer, per exemple, amb l'habitatge d'ús turístic.

Una altra proposta en aquesta línia és la d'implementar taxes que reverteixin en les polítiques públiques que beneficiïn la població del Pirineu.

Pel que fa a la participació ciutadana, es proposa que hi hagi, per exemple la figura del diputat comarcal i que la modificació de la llei de muntanya permeti crear espais de participació estables però oberts a la ciutadania que funcionin com a òrgans consultius per a la població local.

S'ha començat imaginant la millor versió del Pirineu a 20 anys vista, com es voldria que fos, què es voldria poder explicar, de com s'organitza, de com es cuida de les persones que hi viuen. Les visions inspiradores han parlat d'idees respecte a la Gestió del territori, l'habitatge, l'accés a la connectivitat i les bones comunicacions a nivell de transports,

economia, serveis diversos i una Llei de Muntanya que pugui reflexar, regular i cuidar les necessitats del territori i la seva gent.

A la segona part del treball, s'han bolcat moltes idees, algunes més encarades a propostes concretes d'accions i d'altres més enfocades a reflexar idees i opinions de millora; entre unes i altres han enriquit les 11 propostes de projectes transformadors que s'han co-construït.

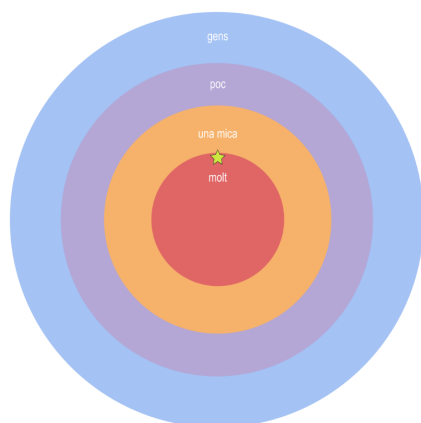
S'ha generat debat vers el segment de participants majoritari, ja que molts estaven en representació de diferents ens i per tant només es representava a un sector molt concret de la població local i en conseqüència, poca diversitat. També s'ha pogut parlar de l'abast actual de la Llei de Muntanya vigent i la necessitat d'una revisió i actualització. Han generat interès també les aportacions que s'han fet sobre l'efecte de canvi que podria tenir una regulació vers la integració tarifària del transport públic per promoure la seva accessibilitat a més població. També s'han fet aportacions de propostes com la d'un servei itinerant que pogués facilitar l'accés i suport a la connectivitat, sobretot a població de localitats remotes, en la bretxa digital i amb dificultats de connexió; es podria posar en marxa immediatament amb poc recurs i amb col·laboració d'iniciativa privada i suport públic per exemple. Es considera útil ara, no d'aquí a X anys.

4. Annexos

4.1. Valoracions sobre el taller

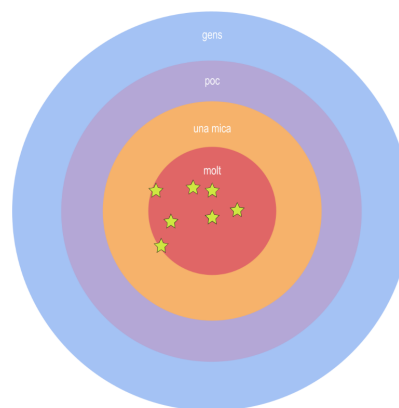
GRUP 1

Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

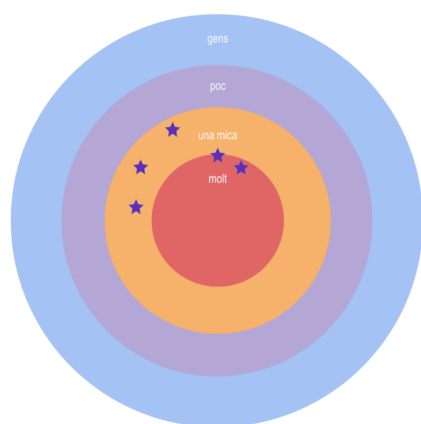
GRUP 2

Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

GRUP 3

Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

Sobre la marxa de la sessió hi ha hagut els següents comentaris:

- Treballar la dinàmica amb un grup reduït és fàcil i ràpid.
- Bones dinàmiques de grup, explicacions clares i, al final, participació efectiva. Molt bones idees!
- Bones idees, bon debat, tot i ser un exercici complex.
- A les conclusions cal explicar la mostra dels participants.
- Falta concretar accions concretes (POSAR DEURES).
- És interessant debatre. Més enllà de les accions concertades. Vull dir que és el valor del procés participatiu també.
- L'eina facilita participar.
- Útil i ràpida l'eina de participació utilitzada.

4.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions

No s'ha rebut cap resposta al qüestionari de l'avaluació d'aquesta sessió.